

RIDDERSPOOR ALPHEN AD RIJN
VUURVOGEL ZOETERMEER
MARELAND LEIDEN

Bestuursverslag 2022

Fred Verboon

Versie 2024

Voorwoord bestuur	4
Bestuurswisseling	4
Coronacrisis	4
NPO	4
Lerarentekort	4
Resultaat	4
Onderwijskwaliteit	5
Samenwerking	5
Inhoud jaarverslag	5
Visie en besturing	6
Missie, doelstelling en cultuur van de stichting	6
Organisatiestructuur	6
Contactgegevens jaarverslag	7
Klachtenregeling	8
Governance en code goed bestuur	8
Verslag van de raad van toezicht / interne toezichthouder	8
Verslag bestuur	12
Onderwijs	12
Onderwijskundige visie en prestatie	12
Onderwijskundig beleid	14
Inspectie van het onderwijs	14
Passend onderwijs	15
Sociale veiligheid	15
Leerlingen	15
Internationalisering in het onderwijs	15
Professionalisering personeel en begeleiding	16
Personeel	16
Strategisch personeelsbeleid	16
Verzuim	16
Professionalisering	17
Beleid na ontslag (wachtgelden)	18
Huisvesting	18
Huisvestingsbeleid, ontwikkelingen en duurzaamheid	18

Privacy en AVG.....	19
AVG, benoeming FG, veiligheid, organisatie ICT.....	19
Financiën.....	21
Doelstelling en resultaten.....	21
Treasury.....	21
Nationaal programma onderwijs (thema 2022).....	21
Allocatie van middelen.....	23
Onderwijsachterstandsmiddelen.....	23
Jaarcijfers.....	24
Financiële analyse.....	24
Staat van baten en lasten.....	25
Balans.....	28
Toekomst en continuïteit.....	32
Personele bezetting en leerlingen.....	32
Meerjarenbegroting.....	33
Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem.....	36
Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.....	37

Voorwoord bestuur

Dit jaarverslag schetst een beeld van wat we in 2022 samen met onze scholen hebben bereikt, met de bestuurlijke opgaven als uitgangspunt. We hopen dat dit jaarverslag u meer inzicht geeft in hoe Stichting Vrije Scholen Rijnstreek werkt aan goed en modern vrijeschoolonderwijs, met als belangrijk uitgangspunt dat ieder kind zich in vrijheid moet kunnen ontwikkelen tot wie hij is. Op de vrijeschool staat de persoonlijke ontwikkelingsweg van leerlingen centraal. Zowel de cognitieve, als de sociale en kunstzinnige kant wordt aangesproken.

Bestuurswisseling

Eind 2022 heeft een bestuurswisseling plaatsgevonden. Door het vertrek van Truus de Haan per 31 december 2022 ontstond een vacature. De raad van toezicht heeft hierop Fred Verboon benoemd tot bestuurder.

Coronacrisis

Onze scholen zijn een heel jaar hard aan de slag om onze leerlingen te helpen met de gevolgen van de coronacrisis. Leren doe je in relatie met anderen, in de ontmoeting met elkaar. De crisis bevestigt nog eens hoe belangrijk contact op school is voor de sociale en kunstzinnige ontwikkeling van jonge mensen. Afstandsonderwijs kan dit niet vervangen, ook al kan er technisch nog zoveel en heeft de crisis gewerkt als een katalysator voor de online mogelijkheden en vaardigheden.

NPO

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een investeringsprogramma van het kabinet om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. De ontvangen NPO-gelden zijn een welkome aanvulling, al realiseren we ons terdege dat deze middelen van tijdelijke aard zijn. De NPO gelden zijn conform de daarvoor geldende richtlijnen besteed aan het welbevinden van leerlingen en het wegwerken van leervertraging. De scholen hebben onder meer flink ingezet op intensieve begeleiding van leerlingen.

Lerarentekort

De coronacrisis heeft extra duidelijk gemaakt hoe groot het lerarentekort is. Dat vergt veel improvisatievermogen van de collega's op de scholen, want bij ziekte is er steeds moeilijker vervanging te vinden. Stichting Vrije Scholen Rijnstreek maak gebruik van een groep deskundige leerkrachten, RTC Cella, waarmee de vervanging van zieke leerkrachten zo goed mogelijk wordt opgevangen.

Resultaat

We sluiten het verslagjaar af met een positief resultaat. Dit resultaat is zeer welkom om het weerbaarheidsvermogen te vergroten. Stichting Vrije Scholen Rijnstreek is een financieel gezonde organisatie en streeft naar verdere verbetering van de financiële positie. Wij moeten

en blijven investeren in goed onderwijs voor onze leerlingen en in goed werkgeverschap voor onze medewerkers.

Onderwijskwaliteit

In het najaar van 2021 heeft de onderwijsinspectie een vierjaarlijks kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. De uitkomst van dit onderzoek was, naast een aantal in het verslag van onderzoek genoemde verbeterpunten, over het algemeen positief. De drie scholen van de stichting hebben alle drie basistoezicht. In 2022 is een begin gemaakt met de implementatie van de adviezen van de onderwijsinspectie, waar in 2023 verder aan wordt gewerkt.

Samenwerking

Het bestuur en raad van toezicht van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek wenst zich te oriënteren op verregaande samenwerking met onderwijsorganisaties om de continuïteit van het bestuur te waarborgen en het bestuursbureau te professionaliseren. Het streven is om door schaalvergroting kostenbesparingen te realiseren die mogelijkheden bieden om meer te investeren in onderwijskwaliteit. In 2022 heeft het bestuur veel aandacht besteed aan de samenwerking met het bestuur van de Vrije Scholen Zuidwest Nederland, hetgeen niet geleid heeft tot de gewenste samenwerking. Ook in 2022 is, op alle niveaus, actief geparticipeerd in de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in de regio's Alphen aan den Rijn, Zoetermeer en Leiden; daarmee willen wij bijdragen aan een dekkend netwerk in de regio.

Inhoud jaarverslag

In dit jaarverslag is naast de terugblik op het afgelopen jaar de jaarrekening 2022 opgenomen die bestaat uit de balans per 31 december 2022, de staat van baten en lasten over 2022 alsmede een toelichting op de balans en de rekening van baten en lasten. Tevens wordt toelichting gegeven op de structuur van de organisatie, de belangrijkste activiteiten, het gevoerde financiële beleid gedurende het boekjaar en de stand van zaken op de balansdatum. Het bestuursverslag legt de relatie tussen beleidsplanning, uitvoering en bewaking in 2022 en geeft daarnaast inzicht in de toekomstige financiële ontwikkelingen.

De jaarrekening 2022 van de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek is opgesteld door de bestuurder met input van Onderwijsbureau Hollands Midden te Leiderdorp en Provenance uit Amstelveen. Deze jaarrekening is gecontroleerd door accountantskantoor Flynth Adviseurs en Accountants.

Wiebe Brouwer, bestuurder van 1 januari 2022 tot 31 augustus 2022

Truus de Haan, bestuurder van 1 september 2022 tot 31 december 2022

Fred Verboon, bestuurder sinds 1 januari 2023

Bernard Jacobs, voorzitter raad van toezicht

Visie en besturing

Missie, doelstelling en cultuur van de stichting

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek beheert drie vrijescholen voor primair onderwijs, waar onderwijs wordt gegeven aan kinderen van 4–12 jaar. De Stichting heeft ten doel het bewerkstelligen en bevorderen van persoonlijke groei en ontwikkeling van leerlingen op basis van de pedagogie van Rudolf Steiner en de daaronder gelegen sociale impuls (art. 2 van de stichtingsstatuten).

Nagestreefd wordt dat de drie scholen naar het oordeel van de Inspectie van Onderwijs minimaal een voldoende kwaliteitsniveau hebben. De drie scholen willen zich profileren door het aanbieden van uitstekend vrijeschoolonderwijs. Daarmee wordt bedoeld dat de drie domeinen cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en motorische vorming binnen het vrijeschoolonderwijs in een goede balans, op professionele wijze en op uitstekend niveau worden aangeboden.

Het bestuur heeft op een zevental strategische punten sturing gegeven:

- Strategisch personeelsbeleid, werken aan vitale teams;
- Duurzame toekomst en bestendige organisatie;
- Groei van het aantal leerlingen;
- Financiële zekerheid;
- Teamontwikkeling, zelforganiserende en zelflerende teams;
- Kwaliteitsverbetering, kinderen zijn leidend;
- Ouderbetrokkenheid.

Door middel van ouderavonden, digitale nieuwsbrieven en de websites wordt in de scholen systematisch verantwoording afgelegd aan ouders en andere betrokkenen over de onderwijs- en organisatieontwikkelingen op school- en stichtingsniveau.

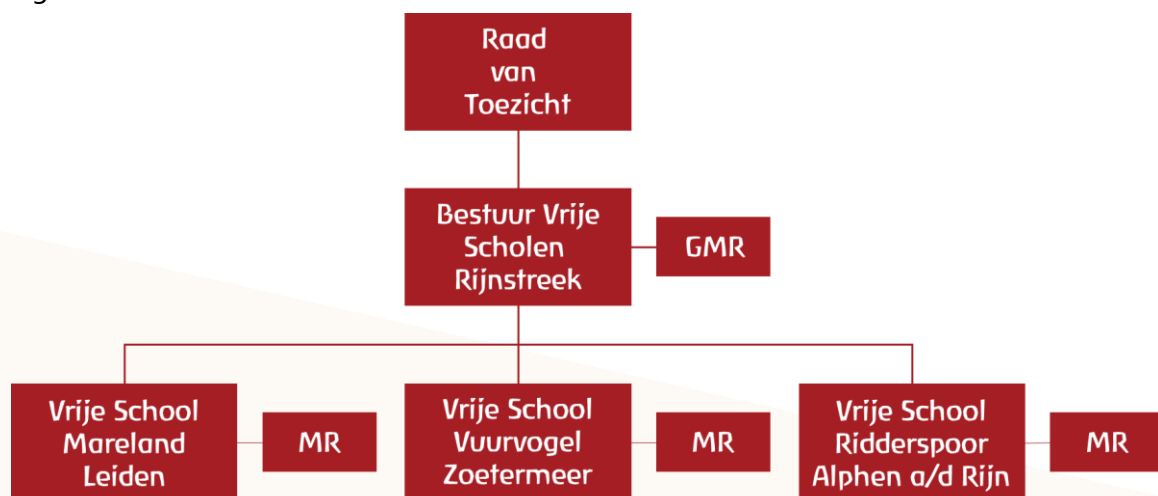
Organisatiestructuur

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek is opgericht bij notariële akte van 18 oktober 2002. De statuten zijn op 6 december 2019 aangepast aan de regelgeving inzake scheiding bestuur en toezicht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 28095908. De Stichting verzorgt onderwijs aan leerlingen in het Primair Onderwijs. De Stichting is bij het Ministerie van OCW geregistreerd onder nummer 41359. Onder het bevoegd gezag vallen de volgende scholen:

- Vrije School Mareland, Maresingel 19, 2316 HA Leiden, BRIN-nummer o6UT
- Vrije School Vuurvogel, Schansbos 5-6, 2716 GV Zoetermeer, BRIN-nummer o6MQ
- Vrije School Ridderspoor, Essenburg 24-26, 2402 KP Alphen a/d Rijn, BRIN-nummer o8SE

Het bestuur van de Stichting werd in 2022 gevormd door een bestuurder. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het functioneren van het bestuur. Het bestuur legt in het kader van de horizontale verantwoording, verantwoording af aan de GMR en elke school aan de MR van de school. De medezeggenschapsraad bestaat uit een gezamenlijke personeels- en oudergeleding (GMR) op stichtingsniveau en een personeelsgeleding en oudergeleding per locatie (MR). De medezeggenschapsraad heeft als taak om in tal van zaken die de stichting en scholen betreffen het bevoegde gezag voorstellen te doen of advies te geven dan wel instemming te geven. De vergaderingen van de medezeggenschapsraden zijn in beginsel openbaar.

In 2022 lag de leiding van de organisatie in handen van tijdelijke bestuurders. De heer Wiebe Brouwer van 1 januari 2022 tot 1 september 2022 en vanaf die datum tot 31 december 2022 was mevrouw Truus de Haan bestuurder. Voor de uitvoerende bestuurlijke taken was een tijdelijke bovenschools directeur aangesteld in 2022. Elisabeth Steinmeijer- van Ooijen was naast haar directietaak van Mareland tijdelijk belast met bovenschoolse directievoering. De bovenschools directeur gaf in 2022 leiding aan en was voorzitter van het team van schooldirecteuren. De drie scholen zijn relatief zelfstandige organisaties, waarbinnen de directeuren opereren binnen het strategisch beleid van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek. Zij leggen daarover verantwoording af aan de bestuurder. Onderstaand de juridische structuur en organisatiestructuur:

Meer informatie omtrent de Stichting is te vinden op de website www.vsrijnstreek.nl. De raad van toezicht trad op als werkgever van het bestuur bij benoeming, ontslag en de vaststelling van de beloning.

Contactgegevens jaarverslag

Fred Verboon

Maresingel 19

2316 HA Leiden

bestuur@vsrijnstreek.nl

071 5219015

Klachtenregeling

Binnen de stichting wordt gewerkt met een klachtenregeling die is herzien in 2019. De regeling is gepubliceerd op de websites van de scholen en bij de schooladministraties op papier beschikbaar. Daarnaast is er ook een Vertrouwenspersoon aan de stichting verbonden en is de stichting aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie.

In het jaar 2022 zijn er bij de vertrouwenspersoon vier nieuwe meldingen gedaan, waarvan er één doorloopt voor nazorg in 2023. De meldingen betroffen ouders welke onheuse bejegening ervaren naar hun kind door een leerkracht, leerkrachten die een sociaal onveilige werksituatie ervaren en een klacht betreffende een advies aan een leerling van klas 6 hetgeen leidde tot een behandeling bij de landelijke klachtencommissie. Verder signaleert de vertrouwenspersoon dat er veel onrust is rond verbouwingen/verhuizingen.

Governance en code goed bestuur

De taken en verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht (RvT) zijn in het bestuursreglement en het toezichtkader van de stichting vastgelegd. Het bestuur en de RvT heeft zich geconformeerd aan de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs.

Verslag van de raad van toezicht / interne toezichthouder

Samenstelling raad van toezicht

De vier leden van de Raad van Toezicht zijn integraal verantwoordelijk voor het functioneren van de raad. Daarnaast heeft elk lid aandachtsgebieden, die in 2022 opnieuw benoemd zijn. Binnen de raad is geconstateerd dat hoofd- en nevenfuncties van de RvT-leden geen tegenstrijdig belang opleveren en dat allen onafhankelijk in de RvT kunnen opereren. Een overzicht van de leden van de RvT, hun zittingstermijn, aandachtsgebieden en hoofd- en nevenfuncties is hieronder opgenomen. In 2022 was het bestuur en Raad van Toezicht als volgt samengesteld.

Naam	Aantreden	Aftreden	Portefeuille	Hoofd- en nevenfuncties
Frans Ebskamp	1-3-2015	1-9-2022	Voorzitter	Bestuurder Stichting Vrijescholen NO Nederland
Lydia van Deelen	1-1-2021	1-1-2025	Kwaliteitszorg	Managing consultant / eigenaar EduQ Mede-eigenaar Teach & learn academy
John Moolenaar	15-12-2019	15-12-2023	Financiën	Registeraccountant PWC
Bernard Jacobs	8-1-2020	8-1-2024	Voorzitter	Bestuurssecretaris VVNH, Eigenaar Bernard Jacobs onderwijsadvies BV, Penningmeester Goede Rede Concerten Almere (onbezoldigd)
Freek op 't Einde	1-10-2022	1-10-2026	Eigenheid	Rector Comenius Lyceum Amsterdam

Per 14-6-2022 nam Bernard Jacobs de rol van voorzitter over van Frans Ebskamp. Per 1 oktober trad Freek op 't Einde toe als lid van de RVT. Freek is jarenlang rector geweest van de Adriaan Roland Holstschool in Bergen.

Functioneren van de raad van toezicht

De raad van toezicht kwam in 2022 achtmaal in vergadering samen, 4 keer online en 4 keer fysiek. De agenda's voor de vergaderingen werden door de voorzitter in overleg met de bestuurder opgesteld. Tijdens de vergaderingen was de bestuurder steeds aanwezig. Tussendoor had de voorzitter van de RvT regelmatig telefonisch overleg met bestuurder.

Toezichthoudende activiteiten

In 2022 waren de belangrijkste aandachtspunten van de Raad van Toezicht:

- Kwaliteitszorg
- Goedkeuring schoolplannen
- Financieel beleid
- Verdergaande samenwerking met Stichting Vrije Scholen Zuid West Nederland
- Begeleiding nieuwe bestuurder Wiebe Brouwer nieuwe bestuurder Truus de Haan
- Portefeuilleverdeling leden RvT
- Kwaliteitsdialoog op de scholen
- Code goed bestuur
- Onderwijsresultaten en onderwijskwaliteit
- Nationaal Programma Onderwijs
- Huisvesting Vrije School Mareland en Vrije School Ridderspoor
- Aanstellen van en overleggen met externe accountant
- Aantrekken interim bestuurder Truus de Haan per 1-10-2022
- Werving nieuwe bestuurder voor aanstelling per 1-1-2023

De RvT heeft tweemaal overleg gevoerd met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. De Raad van Toezicht heeft zich voorgenomen om met jaarlijkse bezoeken per school meer voeling te houden met de onderwijsorganisatie.

Wisseling bestuurder

In de periode oktober - december 2022 heeft de RvT gewerkt aan de werving van een nieuwe bestuurder. Dit heeft geresulteerd in de benoeming van de heer F. Verboon per 1 januari 2023 als de nieuwe bestuurder van onze stichting.

Onderzoek naar fusie

De RvT heeft in april 2021 de intentieverklaring goedgekeurd waarin de bestuurders van de Stichting Vrijescholen Rijnstreek en de Stichting Vrijescholen Zuid West Nederland de intentie uitspreken om tot vergaande samenwerking of fusie te komen. Daartoe is een stuurgroep samengesteld die in mei 2021 met haar onderzoek is begonnen. In mei 2022 heeft de bestuurder met instemming van de RvT besloten om het fusieproces te stoppen.

Klachten

In 2022 zijn er geen klachten bij de RvT binnengekomen.

Scholing

De leden van de RvT hebben gewerkt aan hun kennis en professionalisering.

Salaris bestuurder

De RvT heeft de klassenindeling van het bestuurderssalaris voor 2022 formeel vastgesteld op klasse B2.

Bezoldiging

Leden van de Raad van Toezicht kunnen een vergoeding ontvangen van €150 per vergadering (voorzitter €175) met een maximum van acht vergaderingen.

Onderstaand tabel geeft de uitbetaalde vergoedingen en kosten weer:

Naam	Functie	Honorering	Onkosten	Totaal
Frans Ebskamp	Voorzitter	€ 0,-	€ 789,83	€ 789,83
Lydia van Deelen	Lid	€ 0,-	€ 0,-	€ 0
John Moolenaar	Lid	€ 1200,-	€ 150,-	€ 1350,-
Bernard Jacobs	Lid/voorzitter	€ 0,-	€ 481,70	€ 481,70
Freek op 't Einde	Lid	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-

Auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit twee leden: John Moolenaar en Bernard Jacobs. De auditcommissie sprak formeel viermaal met de bestuurder. Op 2 juni vond het overleg plaats over het jaarverslag en de jaarrekening met de accountant en de bestuurder. Op 13 juni was de formele behandeling van het jaarverslag en de jaarrekening in de RvT. Op 30 november vond een formeel overleg plaats met de bestuurder en de controller van *Provenance*. Op 12 december is de begroting formeel goedgekeurd door de RvT.

Jaarrekening en begroting

De Raad van Toezicht heeft de door het bestuur opgestelde begroting 2022 goedgekeurd. De Raad van Toezicht heeft het jaarverslag en de jaarrekening over 2021 in het jaar 2022 goedgekeurd. De Raad van Toezicht heeft ook kennisgenomen van de aanbevelingen van de accountant en met bestuurder afgesproken dat de aanbevelingen zullen worden opgevolgd. De liquiditeitspositie is in 2022 verder verbeterd.

Rechtmatigheid en doelmatigheid

Het algemeen bestuur is op grond van de door haar opgehaalde en aan haar verstrekt informatie van mening dat er sprake is van rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

Onafhankelijkheid van toezicht

De leden van de RvT hadden in 2022 geen nevenfuncties die onverenigbaar zijn met de rol van onafhankelijk toezichthouder. Alle leden van de RvT hebben in 2022 de benodigde *education permanente* gevolgd.

De RvT ontvangt voor zijn toezicht niet alleen informatie van de bestuurder. De RvT heeft in 2022 voor zijn toezicht en overleg met de bestuurder ook gebruik gemaakt van:

- de rapportages en correspondentie van en met de Inspecteur voor het Onderwijs;
- een verslag van de accountant *Flynth*;
- rechtstreeks informatie van de externe controller *Provenance*;
- de Gemeenschappelijke Medezeggenschap Raad

Daarnaast heeft de RvT i.c. de voorzitter ook buiten de formele vergaderingen zeer regelmatig met de interim bestuurders van gedachten gewisseld.

Verslag (gemeenschappelijke) medezeggenschap

In 2022 heeft de GMR een nieuw lid mogen verwelkomen vanuit de personeelsgeleding van de Mareland. Vanwege persoonlijke omstandigheden is de voorzitter van de GMR tijdelijk niet in staat zijn rol te vervullen en is een andere voorzitter en daarnaast ook een vicevoorzitter aangesteld. Daarnaast heeft de GMR een basistraining (G)MR gevolgd om meer inzicht te krijgen in de wet- en regelgeving rondom de (G)MR en zijn rol en verantwoordelijkheid binnen de stichting.

De GMR is met twee leden nauw betrokken geweest bij de sollicitatieprocedure en de uiteindelijke keuze voor de nieuwe bestuurder. En met succes: de eerste overleggen met Fred Verboon geven veel vertrouwen binnen de GMR voor onze samenwerking in de toekomst. De GMR is betrokken geweest bij de huisvestingsproblematiek van alle drie de scholen met bijzondere aandacht voor de Mareland. Ook kijken we mee naar cijfers rondom o.a. ziekteverzuim en zijn de financiële stukken akkoord bevonden.

De GMR leden zijn: Pieter Kos (ouder Mareland), Age Rotshuizen (ouder Mareland), Suzanne van Ewijk (personeel Mareland), Ronald de Haan (ouder Ridderspoor), Sylvia van Veen (personeel Ridderspoor) Martijn Noordam (ouder Vuurvogel), Nikki de Vries (personeel Vuurvogel).

Verlag bestuur

Onderwijs

Onderwijskundige visie en prestatie

Onderwijskundige visie

De vraag is niet wat de mens moet kunnen en weten teneinde zich in de sociale orde te kunnen invoegen, maar wel wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie steeds opnieuw de maatschappij met nieuwe krachten verrijken.

Deze uitspraak van Rudolf Steiner, grondlegger van de vrijescholen, hanteren we als de missie van de drie scholen in de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek (SVSR). Het vormt de basis onder het onderwijskundig beleid en de pedagogische en didactische praktijk van waaruit leerlingen worden begeleid. De school stelt zich ten doel modern, kwalitatief hoogwaardig vrijeschoolonderwijs te bieden aan leerlingen waarin zij zich kunnen ontwikkelen en daarmee zichzelf en hun mogelijkheden goed leren kennen en hanteren. We willen dat doen in nauwe samenspraak met ouders en verzorgers.

Kernwaarden:

- ✓ Op onze scholen heerst een kunstzinnige en professionele cultuur.
- ✓ Op onze scholen hebben we oog voor de drie levensgebieden van een kind: zijn cognitieve, zijn sociaal-emotionele en zijn motorische kwaliteiten en behoeften.
- ✓ Ouders zijn onze onmisbare en belangrijkste partners bij de opvoeding en begeleiding van een kind.
- ✓ Wij hechten eraan dat iedereen in onze scholen zich veilig voelt.
- ✓ Wij verdiepen ons actief in hedendaagse ontwikkelingen in het onderwijsveld en de maatschappij en werken loyaal en collegiaal samen met externe partners.

Toelatingsbeleid

De binnen de drie scholen ingezette groei van leerlingen heeft zich in 2022 met name in Vrijeschool Mareland doorgezet. Vanaf augustus 2017 wordt het aantal klassen in Mareland uitgebreid. Per 1 augustus 2022 zijn er zes kleutergroepen en een dubbele eerste, tweede, derde, vierde en vijfde klas. Vrijeschool Vuurvogel in Zoetermeer heeft voor de komende jaren voor verschillende leeftijdsgroepen een wachtlijst. In Ridderspoor worden voormalige combinatieklassen zo mogelijk omgezet naar enkelvoudige groepen.

Onderwijskwaliteit

Het bestuur heeft zijn visie over onderwijskwaliteit verwoord in een notitie Kwaliteitszorg in dialoog. De ambitie ten aanzien van de doeldomeinen kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming worden in een dialoog met de scholen getoetst en ontwikkeld¹. Middels jaarlijkse visitaties mede door de RvT wordt de ontwikkeling gevolgd.

¹ Zie [Kwaliteitszorg in Dialoog](#)

Uit het kwaliteitsonderzoek van de Onderwijsinspectie in 2021, zie hieronder, blijkt dat met name in de transparantie en tijdigheid nog verbeteringen mogelijk zijn, m.a.w. de handhaving van de beleidscyclus behoeft verbetering.

Twee keer per jaar vindt er een toetsing met Cito-toetsen plaats en aan het eind van de schoolperiode in klas 6 wordt de IEP-eindtoets afgenomen. De uitkomsten van de tussentijdse Cito-toetsen vormen de basis voor de acties die in de groepsplannen, tweemaal per jaar, en het jaarplan worden beschreven. De IEP Eindtoets is bedoeld voor alle leerlingen van groep 8 (klas 6) in het basisonderwijs.

Om een school te kunnen beoordelen op leeropbrengsten wordt niet alleen gekeken naar de resultaten van de kinderen, maar ook naar de omgevingsfactoren. Het CBS heeft onderzocht welke kenmerken het risico op een onderwijsachterstand van een leerling het best voorspellen. Dit zijn onder meer het opleidingsniveau van de ouders, er wordt gekeken of het gezin in de schuldsanering zit en land van herkomst van de ouders. Door de leeropbrengsten van de school te vergelijken met de leeropbrengsten van vergelijkbare scholen wordt een reële vergelijking mogelijk.

Om de leeropbrengsten te vergelijken wordt gebruik gemaakt van twee niveaus:

- **Fundamenteel niveau:** het niveau voor taal en rekenen dat zoveel mogelijk leerlingen aan het einde van de basisschool zou moeten beheersen. Dit wordt gemeten in groep acht met de eindtoets. De inspectie stelt dat minimaal 85% van alle leerlingen het basisniveau moet behalen.
- **Streefniveau:** is een hoger niveau dan het fundamenteel niveau. Het doel is dat zoveel mogelijk leerlingen eind groep acht het streefniveau bereiken. Op basis van de leerling populatie op school wordt door de inspectie voor elke basisschool in Nederland apart bepaald hoeveel procent van de leerlingen het streefniveau moet halen.

De resultaten van de drie scholen aangesloten bij Stichting Vrije Scholen Rijnstreek zijn*:

Niveau	Resultaten Mareland	Vergelijkbare scholen	Resultaten Ridderspoor	Vergelijkbare scholen	Resultaten Vuurvogel	Vergelijkbare scholen
Fundamenteel	98,10 %	97,60 %	96,10 %	96,40 %	96,10 %	96,40 %
Streef	81,10 %	70,30 %	60,50 %	62 %	66,20 %	62 %

Bron: Duo (school)jaar 2021-2022 / [Scholen op de kaart](#)

Bovenstaande tabel geeft aan dat Mareland, Ridderspoor en Vuurvogel gemiddeld betere leeropbrengsten hebben dan vergelijkbare scholen. Een verdere analyse laat zien dat de leerlingen van de bij Stichting Vrije Scholen Rijnstreek aangesloten scholen relatief beter zijn in taal dan in rekenen.

Onderwijskundig beleid

Cyclisch en methodisch werken is nog steeds het belangrijkste doel binnen de stichting. Daarbij wordt voortdurend naar aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen in het kader van Passend Onderwijs. Veel van de scholingen van leerkrachten vinden samen of in samenspraak met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs plaats.

Succesvol, herhaalbaar en continue goed vrijeschoolonderwijs bieden en de daarbij passende resultaten behalen is in alle drie de scholen het uitgangspunt voor studie, opleiding en professionalisering. Op stichtingsniveau is het beleid voor professionele begeleiding van (startende) leerkrachten vastgelegd. Iedere school kent daarbij een eigen agenda, passend bij de schoolontwikkeling en het lokale team, en één keer per jaar vindt er in het voorjaar een gemeenschappelijke studiedag plaats voor alle collega's. De scholen worden daarbij ondersteund door de inzet van BVS Schooladvies.

Aan de hand van de individuele klassen- en schoolleeropbrengsten vinden analyses van de toets resultaten plaats. Met de uitkomst van de analyse wordt een groepsplan voor de volgende periode ingezet en vindt bijstelling van onderwijskundig beleid plaats.

Binnen alle scholen is beleid ontwikkeld voor het voortdurend actualiseren en optimaliseren van het reken- en taalonderwijs en het aanbieden van leerstof aan hoog intelligente kinderen. In teamvergaderingen worden de innovaties in de diverse leergebieden grondig besproken, toegelicht en afgestemd op de praktijk.

Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte worden in zorgoverleg besproken. Aan de bijeenkomsten wordt, indien daar aanleiding toe is, regelmatig deelgenomen door externe partijen zoals schoolmaatschappelijk werk, Jeugdzorg, GGD, etc. deelgenomen. Hiermee is directe toegang tot het zorgnetwerk geborgd. Ook het samenwerkingsverband passend onderwijs is actief betrokken bij arrangeren van passend onderwijs aan leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

Inspectie van het onderwijs

In november 2021 heeft de Onderwijsinspectie haar vierjaarlijks kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Het resultaat daarvan is positief en alle drie de scholen hebben een basisarrangement. Het onderzoek van de Onderwijsinspectie richt zich voornamelijk op de cognitieve aspecten, waarbij op de vrijeschool de persoonlijke ontwikkelingsweg van leerlingen centraal staat. Zowel het intellect, als de sociale en kunstzinnige kant wordt aangesproken.

In het [verslag](#) signaleert de inspectie een aantal verbeterpunten waar in 2022 aan gewerkt is. De betrokkenheid van de medezeggenschap is versterkt en ook heeft de Vuurvogel het schoolondersteuningsprofiel opgeteld. Het concreter formuleren van doelen en ambities voorzien van tijdspaden is een ontwikkelpunt waar in 2023 veel aandacht aan wordt

Passend onderwijs

De scholen van de stichting participeren in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek, de Vereniging Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden en het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zoetermeer. Voor het bieden van passend onderwijs hebben de drie aangesloten scholen in totaal een bedrag van € 154.069 ontvangen in 2022. Dit bedrag is voornamelijk ingezet in personele formatie om de extra ondersteuning aan leerlingen in de scholen te kunnen bieden en om zorgarrangementen mogelijk te maken.

Sociale veiligheid

Wij streven naar goed en modern vrijeschool onderwijs met als belangrijk uitgangspunt dat ieder kind zich in vrijheid moet kunnen ontwikkelen tot wie hij is. Op de vrijeschool staat de persoonlijke ontwikkelingsweg van leerlingen centraal. Daarbij gaan wij ervan uit dat ieder kind uniek is en dat deze uniciteit gekoesterd wordt. Dat is de kern van ons onderwijs. Daar ieder kind uniek is, staat sociale veiligheid binnen onze scholen centraal. Wij geven aandacht aan racisme, discriminatie, pesten en veiligheid.

Leerlingen

Tot en met het schooljaar 2021/2022 worden op 1 oktober de leerlingen geteld ten behoeve van de bekostiging door het Ministerie van OCW. Door de vereenvoudiging van de bekostiging (van schooljaar naar boekjaar) wordt vanaf boekjaar 2022 1 februari als teldatum gehanteerd. De tellingen op 1 februari gelden als basis voor de bekostiging in het daaropvolgende boekjaar.

In het schooljaar 2021-2022 zaten op 1 oktober 2021 687 leerlingen op de scholen, op 1 februari 2022 waren dit er 710. Gedurende het boekjaar 2022 heeft de stichting groeibekostiging ontvangen voor de groei van de leerlingen in dat jaar. De verwachting is dat de groei van leerlingenaantallen in het jaar 2023 en de daaropvolgende jaren verder zal doorzetten. Zie daarvoor onderstaand overzicht.

Jaar	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2023	2024	2025	2026	2027
Teldatum	1-10-'19	1-10-'20	1-10-'21	1-2-'22	1-2-'23	1-2-'24	1-2-'25	1-2-'26
Mareland	298	323	342	341	381	419	438	444
Ridderspoor	136	140	140	143	142	133	142	156
Vuurvogel	205	210	205	215	210	231	234	234
Totaal	639	673	687	710	730	783	814	834

Internationalisering in het onderwijs

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek volgt de internationale ontwikkelingen op het gebied van het onderwijs en onderzoekt continu of zij die in haar onderwijsprogramma opneemt. Internationalisering is een onderdeel in het leerplan van het vak geschiedenis en geografie van Europa voor de bovenbouwklassen.

Professionalisering personeel en begeleiding

In het jaar 2022 heeft Vrije Scholen Rijnstreek voor de professionalisering personeel en begeleiding tot een bedrag van € 66.500 in de rijksbijdrage OCW ontvangen. Deze gelden zijn in het jaar 2022 besteed aan het begeleiden en scholen van de leerkrachten. Startende leraren volgen de scholingsweek voor vrijeschoolleraren.

Personeel

Strategisch personeelsbeleid

Het aantrekken en behouden van goed personeel is een voorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs. De stichting merkt dat het steeds lastiger wordt kwalitatief goed personeel te vinden. De belangrijkste inspanning op personeelsgebied gaat in de huidige arbeidsmarkt uit naar de werving en het behoud van nieuwe leerkrachten. Om kwalitatief goede medewerkers aan te nemen wordt het bestuur ondersteund door een extern werving- en adviesbureau en worden assessments ingezet. De zoektocht naar goede leerkrachten zal ook de komende jaren een uitdaging blijven die veel tijd en aandacht van de zittende leiding zal vragen.

Vrijeschool onderwijs vraagt specifieke kennis en vaardigheden van haar leerkrachten. Om de juiste mensen aan te trekken werkt Stichting Vrije Scholen Rijnstreek nauw samen met de Hogeschool Leiden Sectie Vrijeschoolpabo. De al jaren bestaande intensieve samenwerking heeft geleid tot de instelling van een zogenoemde Opleidingschool Vrijeschoolonderwijs. In 2022 is Vuurvogel een van de pilotscholen.

Om vervanging van leerkrachten te waarborgen heeft de stichting zich aangesloten bij RTC Cella, een stichting van de gezamenlijk schoolbesturen in Rijnstreek. De stichting richt zich op het organiseren van kwalitatieve en kwantitatieve vervanging en alle activiteiten die dit ondersteunen. In 2022 had ook RTC Cella last van de personeelstekorten in het onderwijs.

Om het personeelsbeleid te professionaliseren is een start gemaakt met de invulling van het functieboek. De functies van directeur, intern begeleider en onderwijsassistenten zijn beschreven en geherwaardeerd. Voor de stafmedewerker Kwaliteit is eind 2022 een vacature ontstaan.

De verdere invulling van het strategisch personeelsbeleid staat gepland voor 2023, gelijktijdig met het aantreden van de nieuwe bestuurder.

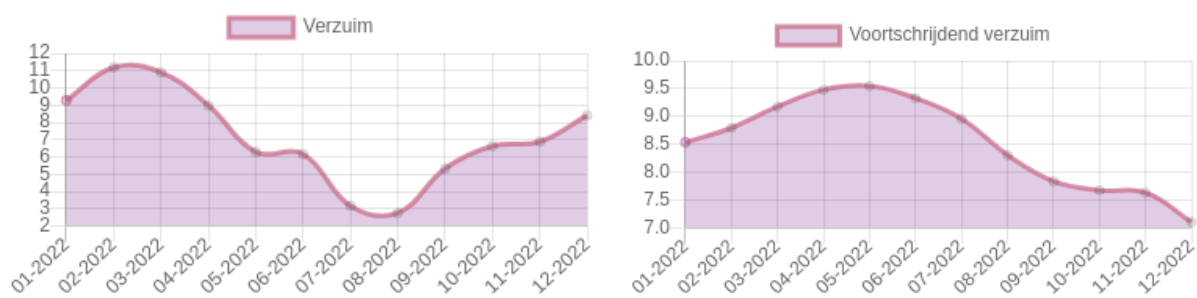
Verzuim

Het ziekteverzuim is in de stichting als geheel de afgelopen jaren gedaald, maar ligt nog wel boven de gestelde norm. In onderstaande tabel is het verzuimpercentage van 2022 weergegeven evenals het verzuim van het jaar 2021. Het jaarlijkse verzuimpercentage ligt in het jaar 2022 op 7,0% en daarmee weliswaar boven de norm van 6%, maar onder het verzuimpercentage van het jaar van 2021 van 9,6% en 2020 (11,0%).

Ziekteverzuimpercentage	2022	2021	norm
Mareland	4,2 %	6,8 %	6,0 %
Ridderspoor	2,1 %	2,1 %	6,0 %
Vuurvogel	4,2 %	6,8 %	6,0 %

Een belangrijke oorzaak van het hogere percentage van het Mareland ten opzichte van de norm is het langdurig verzuim op die school. In 2022 bleven Vuurvogel en Ridderspoor onder de norm van 6%.

In de twee grafieken hierna is het verzuim en voortschrijdend verzuim te zien. In de eerste maanden van 2022 was er bovengemiddeld verzuim, zo'n 10%. In de zomer vlakt het verzuim logischerwijs af om in de laatste maanden van 2022 weer te stijgen. Het verzuim in de laatste vier maanden is echter beduidend lager dan in de eerste vier maanden van 2022, zo'n drie procentpunt.

Om het ziekteverzuim terug te dringen is het verzuimbeleid en -protocol herijkt en is de verzuimbegeleiding geïntensiveerd. Er is coaching en begeleiding aangeboden aan medewerkers met een verminderd werkvermogen. De Arbodienst heeft maandelijks contact met de directeuren van de scholen om het verzuim en de oorzaken daarvan te bespreken.

Professionalisering

Medewerkers blijven boeien en binden is een uitdaging. Scholen zijn dynamische organisaties waar iedere dag andere gebeurtenissen plaatsvinden. De stichting investeert substantieel in opleidingsfaciliteiten voor de schoolteams en individuele scholingsactiviteiten. De uitkomst hiervan en de effecten van de begeleiding van medewerkers wordt vastgelegd in het systeem Mooi-Inzichtelijk. De individuele leraar houdt daarin ook zijn of haar bekwaamheidsdossier bij.

De scholingsuitgaven van de stichting liggen voor het jaar 2022 op € 126.200. Dit is ver boven de begroting 2022 van € 58.500. Dit is substantieel hoger dan het minimum van € 600 per fte zoals in de CAO PO gesteld, ofwel $54,8 \text{ fte} * € 600 = € 32.900$.

Een deel van de NPO-middelen is gebruikt voor scholing van leraren op het gebied van differentiatie en het omgaan met de sociaal-emotionele gevolgen van corona van de leerlingen. Omdat de Stichting veel parttimers in dienst heeft, die als fulltimer meedoen in de scholingsprogramma's van de scholen, leidt dit ook tot hogere scholingskosten.

Beleid na ontslag (wachtgelden)

Het uitstroombesluit van medewerkers in relatie tot uitkeringen na ontslag is erop gericht dit zoveel mogelijk te beperken door medewerkers te begeleiden van werk naar werk in lijn met de regeling ontslagbeleid zoals opgenomen in de CAO PO. In 2022 zijn er geen uitkeringen na ontslag toegekend.

Huisvesting

Huisvestingsbeleid, ontwikkelingen en duurzaamheid

De drie scholen van de stichting zijn gehuisvest in gebouwen van uiteenlopende bouwjaar en kwaliteit. In onderstaand overzicht wordt dit weergegeven.

School	Bouwjaar	Laatste renovatie	m ²	Boekwaarde	Aantal leslokalen	Bijzonderheden
Mareland	1909	1990	1.936	€ 1.384.000	14	Beeldbepalend pand
Ridderspoor	1979	1995	1.181	€ 296.153	8	Sterk verouderde installatie
Vuurvogel	2009	n.v.t.	1.097	€ 1.991.000	9	Energielabel A

Mareland heeft een eigen gymnastieklokaal. Dat wordt mede gebruikt door andere scholen in Leiden.

In verband met stijgende prijzen in de bouw en de daar ontstane druk op het onderwijshuisvestingsbudget heeft de Gemeente Leiden besloten de subsidietoezegging in te trekken en wordt er gewerkt aan een nieuw Integraal Huisvestingsplan waarbij de nieuwe kostprijzen als normbedrag worden gehanteerd. Het vernieuwde IHP wordt in mei 2023 gefinaliseerd waarbij Mareland naar verwachting in 2028 in aanmerking komt voor vernieuwbouw van het schoolgebouw.

In verband met de groei van leerlingen van Mareland zijn vanaf augustus 2021 twee klassen in een schoolgebouw aan de Sumatrastraat in Leiden gehuisvest. Daarnaast vindt met de gemeente Leiden overleg plaats over de combinatie van de zeer noodzakelijke renovatie van het huidige schoolgebouw in combinatie met de zich doorzettende leerlingengroei van Mareland.

Het gebouw van Ridderspoor heeft een hoog energieverbruik en de installatie is sterk verouderd. Binnen de gemeente Alphen is met hulp van een extern bureau een Integraal Huisvestingsplan opgesteld. Het haalbaarheidsonderzoek van BMC uit 2021 resulteerde in de mogelijkheid om samen met een Montessori- en Jenaplanschool tot een gezamenlijke huisvestingslocatie en samenwerking te komen. Het onderzoek richtte zich op gedeelde visie en de locatie. Inmiddels is de uitkomst van dit onderzoek verwoord in een concept-intentievereenkomst tot samenwerking. Samenwerking op een beperkte schaal met de mogelijkheid in de toekomst, na totstandkoming van de nieuwbouw, tot intensievere samenwerking. In de gemeentebegroting is het bouwbudget gealloceerd.

Vuurvogel is gehuisvest in een relatief nieuw gebouw (bouwjaar 2009). In verband met terugkerende klachten over de temperatuur- en ventilatiebeheersing is een onderzoek gestart naar de aanwezige systemen. Uit dit onderzoek blijkt dat de aanwezige systemen onvoldoende capaciteit hebben om aan de warmtevraag van het gebouw te voldoen. Ook dienen de huidige systemen vervangen te worden.

Alle scholen zijn toegerust met gehuurde zonnepanelen die in beginsel 80% van het elektriciteitsverbruik opwekken. In 2025 worden de zonnepanelen conform leaseovereenkomst in eigendom overgenomen.

Privacy en AVG

AVG, benoeming FG, veiligheid, organisatie ICT

Algemene verordening gegevensbescherming

De stichting is zich vanuit haar onderwijsstaak bewust van het belang van privacy voor haar leerlingen en medewerkers. Zo verzamelt, verwerkt en vergaart de stichting veel persoonsgegevens over leerlingen die bij haar onderwijs volgen. Daarom heeft de stichting al langer een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangesteld, die toezicht houdt op het naleven van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en hierover waar nodig (ongevraagd) advies geeft.

De stichting verwerkt vanuit de wettelijke onderwijsstaak en de daarbij behorende zorgplicht vanzelfsprekend persoonsgegevens. Het gaat hier om een kwetsbare groep betrokkenen omdat het minderjarigen betreft. De komst van de AVG heeft de noodzaak om zorgvuldig met alle persoonsgegevens om te gaan alleen maar extra benadrukt.

Activiteiten

Er is een meldingsprotocol en een meldingsformulier intern beschikbaar voor het melden van een datalek. In 2022 is 1 datalek geregistreerd bij de organisatie na melding bij de Functionaris Gegevensbescherming. Vanwege het beperkte risico en impact is de melding niet doorgezet naar de autoriteit persoonsgegevens.

Om het AVG-beleid inhoud te geven zijn de volgende activiteiten gepland voor 2023:

- Bewustwording: het organiseren van trainingen of andere activiteiten plaatsgevoonden ter bevordering van de bewustwording van het gebruik van persoonsgegevens.
- Bewaartermijnen: nagaan of er fysieke dossiers aanwezig zijn en het opschonen van zowel fysieke als digitale dossiers waarvan de bewaartermijn is verlopen.
- Privacyverklaring: opnemen van privacyverklaring op de websites van de scholen.
- Interne controle: het verbeteren van het toezicht op en onderzoek naar de AVG-compliance van de organisatie door middel van een audit of ander controle-instrument.

ICT

ICT-beleid en ondersteuning wordt momenteel geboden op schoolniveau door de administratieve krachten onder supervisie van 1 directeur met ICT-achtergrond en opleiding. De stichting heeft geen beschreven ICT-beleid, maar er zijn in het kader van standaardisatie en veiligheid wel grote stappen gemaakt. De scholen zijn overgegaan naar het Microsoft Office 365 pakket, waardoor er gebruik gemaakt wordt van de beveiliging van Microsoft online omgevingen. Ook zijn Mareland en Vuurvogel aangesloten op Veilig Internet van SIVON en Kennisnet. Helaas is de implementatie van Veilig Internet bij Ridderspoor niet afgerond vanwege technische en bouwkundige obstakels. SIVON biedt met het Veilig Internet project scholen een veilige glasvezelverbinding met een eigen firewall.

Besloten is om in 2023 een integraal ICT-beleid te ontwikkelen. Naar verwachting is het concept gereed in oktober 2023. De scholen streven naar uniformiteit in applicaties en apparatuur. De implementatie van ParnasSys is volledig afgerond binnen de stichting ook hebben alle scholen de overstap gemaakt naar Leerling in Beeld van Cito met het LIB-volgsysteem.

Financiën

Doelstelling en resultaten

Het jaarresultaat 2022 is voor de stichting geëindigd op een positief resultaat van € 100.000 en ligt daarmee € 192.000 boven de begroting 2022 van € 92.000 negatief. De achterliggende reden voor een hoger exploitatieresultaat ten opzichte van de begroting is dat er meer groeibekostiging is ontvangen dan begroot, minder inhuur is geweest van schoolbegeleiding en de extra ontvangen ouderbijdrage. Daar tegenover staat de extra dotatie voorziening onderhoud voor het Mareland en de Vuurvogel (ieder € 20.000).

Het doel van het financieel beleid van de stichting is de kwaliteit van het vrijeschool onderwijs te borgen, te investeren in onderwijsontwikkeling en tegelijkertijd het herstellen van het weerstandsvermogen. De meerjarenbegroting 2023-2026 laat voor de komende jaren een overschot zien. Het streven is om met deze overschotten eind 2024 het weerstandsvermogen op te bouwen naar 10% van de rijksbijdragen, dat is ongeveer € 430.000. Deze gelden kunnen gebruikt worden om risico's te kunnen opvangen, zoals een krimp van het leerlingenaantal of een te verwachten investering in de vernieuwbouw van het Ridderspoor en Mareland gebouw. Met het positieve eindresultaat 2022 van € 100.000, waar een negatief resultaat van € 92.000 was begroot, en het geprognostiseerde resultaat in 2023 zal waarschijnlijk al in het jaar 2024 het weerstandsvermogen van € 430.000 gerealiseerd zijn.

Treasury

De stichting beheert de beschikbare overheidsmiddelen op zodanige wijze dat zowel de liquiditeit als de solvabiliteit voldoende zijn gewaarborgd. De stichting maakt momenteel gebruik van schatkistbankieren, waardoor er geen overtollige middelen op een spaarrekening meer worden aangehouden. Besluiten over wijzigingen in de treasury-strategie worden door het bestuur genomen. Besluiten zijn vastgelegd in een treasury-statuut.

Nationaal programma onderwijs (thema 2022)

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een investeringsprogramma van het kabinet om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. De ontvangen NPO-gelden zijn een welkome aanvulling, al realiseren we ons terdege dat deze middelen van tijdelijke aard zijn.

In 2022 heeft Stichting Vrije Scholen Rijnstreek 417.571 Euro ontvangen aan NPO gelden. De verdeling over de scholen is:

School	Bedrag
Mareland	€ 203.561
Ridderspoor	€ 126.957
Vuurvogel	€ 87.053

De NPO gelden zijn conform de daarvoor geldende richtlijnen besteed aan het welbevinden van leerlingen en het wegwerken van leervertraging. De scholen hebben onder meer flink ingezet op intensieve begeleiding van leerlingen. In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs hebben de directeuren van de drie scholen een analyse met schoolscan en een plan van aanpak per school opgesteld, waarbij de ouders en leraren zijn betrokken. Deze plannen hebben de instemming van de MR van zowel de ouder- als de lerarengedeelte gekregen.

Mareland in Leiden heeft gekozen voor de volgende interventies voor het wegwerken van de leervertraging door het aanstellen van extra personeel, te weten:

- Inhuur extra Remedial Teaching;
- Uitbreiding aanstelling RT met 0,2 FTE;
- Uitbreiding uren intern begeleiders met 0,2 FTE;
- Aanstellen specialist NT2 voor 0,2 FTE;
- Inhuur onderwijs ondersteuners.

De sociaal emotionele vaardigheden bij leerlingen zijn versterkt door:

- Inhuur specialist sociale vaardigheidstrainingen;
- Scholing personeel.

Tevens heeft de directie van Mareland ondersteunende materialen aangekocht en gebruik gemaakt van collegiale consultatie.

Ridderspoor in Alphen aan den Rijn heeft gekozen voor de volgende interventies:

- Het inzetten van een remedial teacher voor het wegwerken van achterstanden;
- Scholing op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling: teamtraining Regenboog;
- Opleiden van een remedial teacher vanuit team;
- Klasverkleining
- Opleiding rekencoördinator;
- Aanschaf materialen voor zelfstandig werken en hoogbegaafdheid/ plusklas
- Aanschaf RT-materiaal, Breingeheimen klas 5 en aanschaf methode begrijpend lezen;
- Schoolbreed kunstzinnig project kunstweken;
- Oudercontactmomenten in de vorm van lezing.

Vuurvogel in Zoetermeer heeft gekozen voor de volgende interventies:

- Vakleerkracht handvaardigheid met 0,25FTE;
- Vakleerkracht muziek met 0,2FTE;
- Uitbreiding remedial teaching met 0,2FTE;
- Leerkrachtenondersteuning met 1,0 FTE;
- Teamscholing coöperatieve werkvormen en handelingsgericht werken.

Tevens heeft de directie van Vuurvogel geïnvesteerd in de methode en ondersteunende materialen begrijpend lezen en uitbreiding en modernisering ondersteunende materialen.

Van de toegekende NPO-middelen in 2022 is € 13.300 ofwel 3,2% aan externe inhuur voor met name inzet voor remedial teaching gebruikt. Er zijn geen NPO-middelen bovenschools ingezet. Het exploitatieresultaat op NPO is in 2022 € 14.600.

Allocatie van middelen

De bijdrage van middelen vanuit de drie scholen aan de bovenschoolse organisatie wordt gebaseerd op het aantal leerlingen. In het jaar 2022 is hiervoor een bedrag van € 339.000 (ofwel 8,73% van de totale OCW-inkomsten) opgenomen, grotendeels besteed aan directiekosten, ARBO-dienstverlening, scholingskosten, accountantskosten en externe inhuur van administratie en advies. De feitelijke uitgaven in het jaar 2022 waren € 326.000. Het bovenschoolse positieve exploitatieoverschot is toegevoegd aan de algemene reserve.

Onderwijsachterstandsmiddelen

In het jaar 2022 zijn geen onderwijsachterstandsmiddelen aan de stichting toegekend naast de reeds beschreven NPO middelen.

Jaarcijfers

In dit hoofdstuk worden de balans en de staat van baten en lasten van de stichting toegelicht. De cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2022 zoals deze in dit verslag is opgenomen. In dit hoofdstuk zijn de bedragen afgerond op duizenden euro's.

Financiële analyse

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek heeft over het boekjaar 2022 een positief resultaat behaald van € 100.000 en ligt daarmee boven de begroting 2022 van -€ 92.000. Het over het boekjaar 2021 behaalde resultaat bedroeg € 113.000. De resultaten over beide jaren zijn als volgt tot stand gekomen.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek Verkorte resultatenrekening (x € 1000)	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Ministerie OCW	4.923	4.368	4.474
Overige overheidsbijdragen	54	45	29
Overige baten	220	201	233
Totaal baten	5.197	4.614	4.736
Personele lasten	4.265	3.995	3.808
Afschrijvingen	57	65	54
Huisvestingslasten	346	304	342
Overige instellingslasten	432	342	419
Totaal lasten	5.100	4.706	4.623
Saldo baten en lasten	97	-92	113
Financiële baten	3	0	0
Exploitatieresultaat	100	-92	113

Het exploitatieoverschot is toegevoegd aan de algemene reserve om het weerstandvermogen van de stichting te verbeteren.

Staat van baten en lasten

In de staat van baten en lasten zoals deze is opgenomen in de jaarrekening 2022 worden de baten en lasten vergeleken met de opgestelde begroting voor 2022 en met de baten en lasten over 2021.

Het positieve resultaat over 2022 ligt € 192.000 boven de begroting. Dit is te herleiden naar een hogere OCW-rijksbijdrage waaronder de NPO-subsidies, ontvangen groeibekostiging en een hogere ouderbijdrage. Daarnaast is minder inhuur geweest ten opzichte van begroot. Ten opzichte van 2021 is het resultaat met € 13.000 gedaald. De mutaties t.o.v. de begroting 2022 en de exploitatie 2021 zijn in het volgende overzicht samengevat en worden nader toegelicht, waarbij v = voordeel en n = nadeel.

Mutaties	Expl. 2022	In % van	Expl. 2022	In % van
Baten en lasten 2022	Bgr. 2022	bgr. 2022	Expl. 2021	expl. 2021
Ministerie OCW	555 (v)	13 %	449 (v)	10 %
Overige overheidsbijdragen	9 (v)	20 %	25 (v)	86 %
Overige baten	19 (v)	9 %	-13 (n)	-6 %
Totale baten	583 (v)	13 %	461 (v)	10 %
Personele lasten	270 (n)	7 %	457 (n)	12 %
Afschrijvingen	-8 (v)	-12 %	3 (n)	6 %
Huisvestingslasten	42 (n)	14 %	4 (n)	1 %
Overige instellingslasten	90 (n)	26%	13 (n)	3 %
Totaal lasten	394 (n)	8%	477 (n)	10 %
Financiële baten	3 (v)	-3%	3 (v)	3 %
Exploitatieresultaat	192 (v)		-13 (n)	

Baten

Algemeen

De bekostiging van het onderwijs is in belangrijke mate gekoppeld aan het aantal en type leerlingen van de school. De teldatum voor het bepalen van het aantal bekostigde leerlingen in 2022 is 1 oktober van het voorgaande jaar. In het primair onderwijs is de personele bekostiging t/m 2022 gebaseerd op schooljaren. Dit is vanaf 2023 anders: dan wordt de bekostiging gebaseerd op boekjaren. De teldatum voor het bepalen van het aantal bekostigde leerlingen is vanaf 2023 1 februari van het voorgaande jaar. Gedurende het jaar 2022 kwam de feitelijke instroom van nieuwe leerlingen voor het totaal van de stichting boven de groeidrempel (4%) uit. Daarvoor is extra groeibekostiging ontvangen.

Ministerie van OCW

De rijksbijdrage ligt € 555.000 (13%) boven het begrote bedrag. Deze grote stijging is grotendeels te herleiden naar de extra ontvangen lumpsumbekostiging voor de financiering van de verhoogde salariskosten voor de nieuwe CAO PO. Voor een klein deel is dit te herleiden naar de extra ontvangen groeibekostiging, de prijsindexatie 2022, de extra ontvangen gelden vanuit het samenwerkingsverband en de niet begrote subsidie Basisvaardigheden.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen vallen € 9.000 (20%) hoger uit dan begroot. Dit is te herleiden naar de extra gemeentelijke bijdragen voor het gebruik van gymzalen door derden.

Overige baten

De overige baten liggen € 19.000 (9%) boven de begroting 2022, waarvan € 11.000 herleidbaar is naar een stijging in de ouderbijdrage. Verder is er meer geld ontvangen aan verhuur van lokalen en sponsoring van projecten.

Lasten

Personele lasten

De personele lasten liggen € 270.000 (7%) boven de begroting. De personele lasten bestaan uit de loonkosten van de medewerkers in dienst van de stichting en de overige personele kosten zoals externe inhuur, scholing, werving en selectie, personeelsactiviteiten en verzuimbeheer. De personele lasten van de medewerkers in loondienst zijn boven de begroting 2022 gekomen door de eerste nieuwe CAO 2022, die in de maand juni is besloten, ingeregeld en met terugwerkende kracht vanaf januari 2022 is uitbetaald. In het derde kwartaal zijn de personele kosten als gevolg van de tweede nieuwe afgesloten CAO 2022 (4,75% + € 500 eenmalig) verder gestegen. Daarnaast zijn extra scholingskosten ten opzichte van de begroting gemaakt.

Afschrijvingen en investeringen

De afschrijvingen over 2022 liggen € 8.000 (12%) onder de begroting 2022. In 2022 is voor € 58.000 geïnvesteerd in meubilair, inventaris en ICT en computers (realisatie 2021: € 51.000). In de begroting 2022 was een investeringsbedrag materiele vaste activa van € 96.000 gereserveerd. Doordat minder is geïnvesteerd dan was begroot, zijn de afschrijvingen in 2022 lager.

Huisvesting

De huisvestingslasten van de school liggen € 42.000 (14%) boven de begroting 2022. Dit is grotendeels te herleiden naar de extra dotatie aan de voorziening onderhoud voor het Mareland en de Vuurvogel: ieder € 20.000. Deze extra dotatie is gedaan om in de komende jaren extra te voorzien in het noodzakelijke onderhoud van de schoolgebouwen.

Overige instellingslasten

De overige instellinglasten liggen € 90.000 (26%) boven de begroting 2022. Deze overschrijding is voornamelijk te herleiden naar extra kosten voor de uitbestede administratie en advisering (€ 9.000), ICT-kosten (€ 9.000), reproductiekosten (€ 6.000), € 33.000 aan extra kosten voor onderwijsleerpakketten en onderwijslicenties en extra kosten aan activiteiten ten laste van de ouderbijdrage (€ 33.000).

Balans

De financiële positie van de stichting staat in onderstaande overzichten. De gegevens zijn ontleend aan de in de jaarrekening 2022 opgenomen balans.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Balans	Balans
Verkorte balans (x € 1000)	31-12-2022	31-12-2021
Activa		
Materiële vaste activa	262	262
Financiële vaste activa	1	1
Vorderingen	94	267
Liquide middelen	1014	425
Totaal	1371	955
Passiva		
Afschrijvingen	272	173
Huisvestingslasten	375	259
Overige instellingslasten	724	523
Totaal lasten	1371	955

Het balanstotaal stijgt ten opzichte van 2021 met € 416.000. Deze stijging laat zich als volgt samenvatten, waarbij a = afname en t = toename:

Mutaties	Toename (t)	31-12-2022
	Afname (a)	31-12-2021
Materiële vaste activa	(t)	0
Financiële vaste activa	(t)	0
Vorderingen	(a)	-173
Liquide middelen	(t)	589
Totaal	(t)	416
Afschrijvingen	(t)	99
Huisvestingslasten	(t)	116
Overige instellingslasten	(t)	201
Totaal lasten	(t)	416

Materiële vaste activa

De waarde van de materiële vaste activa blijft ten opzichte van 31 december 2021 gelijk. Dit komt doordat de afschrijvingen van € 57.000 gelijk zijn aan de investeringen van € 57.000. Desinvesteringen zijn er in 2022 niet geweest.

Vorderingen

De vorderingen dalen € 173.000. Dit is te herleiden naar het feit dat de bekostiging van het primair onderwijs vereenvoudigd is en omgezet van schooljaarbekostiging naar kalenderjaarbekostiging. Hierdoor is de vordering (€ 190.000) die in de periode augustus – december 2021 als gevolg van het betaalritme werd opgebouwd komen te vervallen.

Daarnaast is een daling van de vordering op de gemeente (€ 21.000) zichtbaar. Daar staat een stijging van de vordering op het Vervangingsfonds (€ 15.000) en nog te ontvangen posten (€ 24.000) tegenover.

Liquide middelen

De liquide middelen stijgen met € 589.000. Een verklaring van deze stijging staat weergegeven in het in de jaarrekening 2022 opgenomen kasstroomoverzicht. Belangrijkste reden voor de stijging van de liquide middelen is een positief saldo op de operationele activiteiten. De stand van de liquiditeiten wordt elk kwartaal gevolgd door het opstellen en actualiseren van een liquiditeitsprognose als onderdeel van de control rapportage van de stichting.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting stijgt als gevolg van het exploitatieoverschot over 2022 met een bedrag van € 99.000 tot € 272.000 positief. Het doel is om de komende jaren binnen het eigen vermogen een weerstandsvermogen op te bouwen tot € 430.000 om zo toekomstige risico's te kunnen opvangen.

Voorzieningen

Er zijn voorzieningen gevormd voor groot onderhoud van de gebouwen en personele voorzieningen voor jubilea van personeel. Aan de voorziening onderhoud is in 2022 een bedrag gedoteerd van € 130.000 en is € 15.000 door bestedingen onttrokken, voornamelijk gebruikt voor schilderwerk. De dotatie aan de voorziening onderhoud heeft tot doel de voorziening op het gewenste niveau te brengen om te kunnen voorzien in het groot onderhoud voor de komende 20 jaar. Begroot was een dotatie van € 90.000. De extra dotatie aan de voorziening onderhoud voor het Mareland en de Vuurvogel (ieder € 20.000) is gedaan om in de komende jaren extra te voorzien in het noodzakelijke onderhoud van de schoolgebouwen die zij in gebruik hebben. De voorziening onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2022 € 350.000. Aan de voorziening voor jubilea is in 2022 niets onttrokken en € 700 gedoteerd. De voorziening jubilea bedraagt per 31 december 2021 derhalve € 25.000. Door de voorgaande mutaties stijgt de totale voorziening met € 116.000 ten opzichte van het jaar 2021.

Schulden kort

De kortlopende schulden nemen met € 201.000 toe. Deze stijging wordt veroorzaakt door een stijging van de vooruit ontvangen subsidie Basisvaardigheden voor Ridderspoor (€ 130.000), de nog af te dragen loonheffing en (pensioen)premies (€ 12.000), opgebouwde rechten van personeel (€ 19.000), toename van de post crediteuren (€ 30.000) en overige nog te betalen posten (€ 9.000).

Kengetallen per balansdatum

Aan de balans en rekening van baten en lasten zijn de volgende kengetallen ontleend, waarbij het bestuur de streefwaarden per kengetal heeft vastgesteld.

Kengetallen	2022	2021	OCW signaal	Streefwaarde
Liquiditeitsratio	1,53	1,32	<1,0 :k€ 100	> 1,5
Materiële vaste activa	20 %	18 %		
Financiële vaste activa	47 %	45 %	30%	> 40 %
Vorderingen	6,9 %	7,6 %		< 10 %

Liquiditeitsratio

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de stichting op korte termijn aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Dit getal dient groter dan 1,5 te zijn. Het getal 1,53 geeft aan dat 1,53 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende verplichtingen. De liquiditeitsratio is ten opzichte van het jaar 2021 gestegen en bevindt zich ruim boven de OCW-signaalwaarde en zit sinds 2022 ook boven de streefwaarde van 1,5 van de stichting.

Solvabiliteitsratio

Met solvabiliteit wordt aangegeven in hoeverre een organisatie de financiële verplichtingen aan verschafters van vreemd vermogen kan nakomen met behulp van alle activa. Er is sprake van een goede solvabiliteit indien deze boven de 40% inclusief voorzieningen ligt. Voor het jaar 2022 is dit 47%. Ten opzichte van 2021 (45%) is deze ratio licht gedaald, maar ligt wel ruim boven de norm.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft het aandeel huisvestingslasten aan ten opzichte van de totale lasten en zal normatief onder de 10% moeten liggen. Voor het jaar 2022 is 6,9% gerealiseerd, dus wordt voldaan aan de norm.

Signaleringswaarde eigen vermogen

Onderstaand de presentatie van de signaleringswaarde van het eigen vermogen voor de Vrije Scholen Rijnstreek op basis van de getallen uit de jaarrekening 2022, waaruit blijkt dat de stichting onder de signaleringswaarde van 1,0 blijft. De stichting kan in het eigen vermogen nog tot een bedrag van € 392.000 (€ 664.000 - € 272.000) groeien voordat de waarde het signaal afgeeft dat er een bovenmatig vermogen aanwezig is.

Signaleringswaarde eigen vermogen	
Totaal eigen vermogen	271.937
Privaat eigen vermogen	-
Feitelijk eigen vermogen	271.937
Normatief eigen vermogen	663.566
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	-
Ratio eigen vermogen	0,41

Kengetallen (baten en lasten)	Realisatie	Begroot	Realisatie	Streefwaarde
	2022	2022	2021	
Personele lasten in % van totale lasten	83,6 %	84,9 %	82,4 %	85 %
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	94,7 %	94,7 %	94,5 %	
Resultaat in % van totale baten	1,9 %	-2,0 %	2,4 %	> 2,5 %

Personele lasten in % van totale lasten

Dit is het aandeel van de personele lasten in de totale lasten. Het aandeel is in 2022 ten opzichte van het voorgaande jaar licht gestegen tot 83,6%. Daarmee wordt bijna voldaan aan de streefwaarde van 85%. In onderwijssland is een streefwaarde van 80% gangbaar, maar omdat vrijescholen over specifieke vakleerkrachten beschikken, hanteert de stichting een streefwaarde van 85%.

Verhouding rijksbijdrage t.o.v. totale baten

Het aandeel van de rijksbijdrage ten opzichte van de totale baten is in 2022 94,7%. Dit is gelijk aan het aandeel in 2021.

Resultaat in % van totale baten

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten. De rentabiliteit is ten opzichte van het jaar 2021 licht gedaald tot 1,9%, waar een negatief percentage was begroot. Wel ligt de rentabiliteit onder de streefwaarde van 2,5%.

Resultaatbestemming

Het bestuur van de Stichting heeft besloten tot de volgende resultaatbestemming: het resultaat over 2022 van € 100.000 positief wordt volledig ten gunste van de algemene reserve gebracht. Dit besluit is als voorstel in de jaarrekening 2022 verwerkt.

Toekomst en continuïteit

Deze continuïteitsparagraaf geeft de financiële vertaling van het strategisch beleid van de stichting naar de toekomst weer. De stichting wil voor de komende jaren verder bouwen aan een financieel gezonde organisatie, waarbij het onderwijs aan de kinderen voorop staat. Het doel van de continuïteitsparagraaf is iedere belanghebbende en belangstellende kennis te laten nemen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid.

Het financiële meerjarenbeleid is erop gericht om in de komende twee jaren weer voldoende financiële reserves op te bouwen, zodat adequaat op onverwachte situaties gereageerd kan worden en dit de komende jaren te bestendigen. Daarbij is het beleid gericht op het verbeteren van de kwaliteit en diversiteit van het onderwijs, zonder dat dit tot een kostenverzwaring leidt. Dit beleid is als zodanig ook in de meerjarenbegroting van de stichting vertaald.

Personele bezetting en leerlingen

Tot en met het schooljaar 2021/2022 worden op 1 oktober de leerlingen geteld ten behoeve van de bekostiging door het Ministerie van OCW. Door de vereenvoudiging van de bekostiging (van schooljaar naar boekjaar) wordt vanaf boekjaar 2022 1 februari als teldatum gehanteerd. De tellingen op 1 februari gelden als basis voor de bekostiging in het daaropvolgende boekjaar.

In het schooljaar 2021-2022 zaten op 1 oktober 2021 687 leerlingen op de scholen, op 1 februari 2022 waren dit er 710. De verwachting is dat de groei van leerlingenaantallen in het jaar 2023 en de daaropvolgende jaren verder zal doorzetten. Zie onderstaand overzicht voor de gerealiseerde en begrote leerlingenaantallen per 1 oktober (2021) en 1 februari (2022 en verder).

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek Ontwikkelingen leerlingenaantal	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Leerlingen per teldatum 1 okt/1 feb	687	710	730	805	836	854
	687	710	730	805	836	854

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een stijging in het aantal leerlingen. Deze aanname is gebaseerd op de informatie van de schooldirecteuren bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2023-2026. Zie onderstaand een overzicht van de gerealiseerde (2021 en 2022) en begrote (2023 en verder) personele bezetting per 31 december van elk jaar.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek Ontwik. personele bezetting in fte	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Directie en management	2,8	2,9	3,5	3,7	3,7	3,7
Onderwijzend personeel	39,0	37,7	35,8	35,1	34,7	34,7
Onderwijsondersteunend personeel	12,7	14,2	14,2	14,2	14,2	14,2
Totaal personele bezetting	54,5	54,8	53,5	53	52,6	52,6

De stijging in de formatie in de jaren 2021 en 2022 is direct te herleiden naar de tijdelijke inzet van onderwijzend personeel voor het inhalen van onderwijsachterstanden in het kader van NPO. Deze middelen stoppen met ingang van het schooljaar 2023-2024.

Meerjarenbegroting

Bij het opstellen van de jaarbegroting wordt ook de meerjarenbegroting geactualiseerd. Omdat de komende jaren het eigen vermogen en daarbinnen het weerstandsvermogen naar een bedrag van € 430.000 gebracht zal moeten worden om eventuele toekomstige financiële tegenvallers te kunnen opvangen, is in de begroting 2023 en de daaropvolgende jaren een positief resultaat begroot.

De rijksbijdragen in onderstaande meerjarenbegroting zijn aangepast aan de verwachte leerlingenaantallen. De uitgaven op het gebied van de personele bezetting zijn hierop aangepast.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek Meerjarenbegroting (x € 1000)	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Baten						
Ministerie OCW	4.474	4.923	5.044	5.051	5.305	5.477
Overige overheidsbijdragen	29	54	31	30	29	29
Overige baten	234	220	199	206	207	206
	4.736	5.197	5.274	5.287	5.541	5.712
Lasten						
Personele lasten	3.808	4.265	4.376	4.398	4.481	4.583
Afschrijvingen	54	57	78	88	103	115
Huisvestingslasten	342	346	281	281	288	319
Overige instellingslasten	419	432	347	346	355	356
Doorbetalingen schoolbesturen	0	0	0	0	0	0
	4.624	5.099	5.082	5.113	5.227	5.373
Saldo baten en lasten	112	97	192	174	314	339
Financiële baten en lasten	0	3	0	0	0	0
Exploitatieresultaat	112	100	192	174	314	339

Op de volgende pagina is de meerjarenbalans weergegeven. Daarnaast een aantal kengetallen om te toetsen wat de te verwachte financiële situatie van de stichting de komende jaren zal zijn.

Het weerstandsvermogen (in percentages, dus anders dan hiervoor benoemd) wordt berekend door van het eigen vermogen (algemene reserves) de boekwaarde materiële vaste activa af te halen. Het saldo wordt vervolgens gedeeld door de baten OCW.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans
Verkorte balans (x € 1000) per 31/12	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa						
Materiële vaste activa	261	262	349	351	418	383
Financiële vaste activa	1	1	1	1	1	1
Vorderingen	267	94	100	100	100	100
Liquide middelen	425	1.014	1.119	1.291	1.538	1.912
	954	1.371	1.569	1.743	2.057	2.396
Passiva						
Algemene reserve	171	272	464	638	952	1.291
Bestemmingsreserves publiek	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves privaat	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen	258	375	375	375	375	375
Schulden lang	0	0	0	0	0	0
Schulden kort	524	724	730	730	730	730
	953	1.371	1.569	1.743	2.057	2.396

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Kengetallen (baten en lasten)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Personele lasten in % van totale lasten	82,4 %	83,6 %	86,1 %	86 %	85,7 %	85,3 %
Verhouding rijksbijdrage/totale baten	94,5 %	94,7 %	95,6 %	95,5 %	95,7 %	95,9 %
Resultaat in % van totale baten (rentabiliteit)	2,4 %	1,9 %	3,6 %	3,3 %	5,7 %	5,9 %

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Kengetallen	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Liquiditeitsratio	1,32	1,53	1,67	1,91	2,24	2,76
Solvabiliteitsratio (excl.voorzieningen)	18 %	20 %	30 %	37 %	46 %	54 %
Solvabiliteitsratio (incl.voorzieningen)	45 %	47 %	53 %	58 %	65 %	70 %
Weerstandsvermogen	-2 %	0 %	2 %	6 %	10 %	17 %
Huisvestingsratio	7 %	7 %	6 %	5 %	6 %	6 %

Te concluderen valt dat de verwachting is dat de kengetallen stuk voor stuk aan de streefwaarden zullen voldoen. Hieruit is op te maken dat de stichting de komende jaren verder wenst te bouwen aan een financieel gezonde organisatie.

De liquiditeit kan ook berekend worden door het beschikbaar vermogen (eigen vermogen + voorzieningen + langlopende schulden) te verminderen met de boekwaarde van de investeringen (de materiele vaste activa). De resultante wordt het netto werkkapitaal genoemd. Het netto werkkapitaal zijn liquiditeiten die op korte termijn in geld beschikbaar zijn. Op basis van de balans 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2026, waarbij rekening gehouden is met de geplande investeringen, kan onderstaand overzicht worden opgesteld. Te zien is dat het netto werkkapitaal (en daarmee de liquiditeit) de komende jaren alleen maar zal toenemen.

Netto werkkapitaal * € 1000	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
NWK	168	385	490	662	909	1283
NWK in % totale baten	4 %	7 %	9 %	13 %	16 %	22 %

Over het algemeen kan gezegd worden dat in het meerjarenperspectief van de begroting en diverse kengetallen zichtbaar is dat het meerjarige financiële beleid van het bestuur waarbij een positief resultaat wordt nagestreefd, de komende jaren zijn vruchten gaat afwerpen. Het verbeteren van de exploitatie-, balans- en liquiditeitspositie is speerpunt van beleid waarbij de kwaliteit van onderwijs gehandhaafd en waar nodig en mogelijk verbeterd zal worden. Uit de meerjarenbalans blijkt dat ultimo 2023 de algemene reserve en de liquiditeitspositie van voldoende niveau is om onverwachte risico's te kunnen opvangen.

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem

Vrije Scholen Rijnstreek werkt met een RvT, die toezicht houdt op de werkzaamheden van de bestuurder. Binnen de RvT is een lid in het bijzonder belast met het toezicht op de financiën en een lid belast met het toezicht op de bedrijfsvoering. Jaarlijks wordt een begroting opgesteld, waarbij budgetten voor de scholen worden afgesproken. De schooldirecteuren zijn budgethouder; de bestuurder houdt daarop toezicht. De begroting is een taakstellend budget, waarvoor de budgethouders gemandateerd zijn.

Om de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de budgethouders neer te kunnen leggen moeten zij voldoende mogelijkheden hebben om informatie te krijgen over de realisatie van de begroting en moeten zij de lasten kunnen beheersen. Zowel de personele mutaties als de materiële mutaties (facturen) worden digitaal doorgegeven en verwerkt in de administratie volgens het actuele procuratieschema. Binnenkomende facturen worden door de administratieve medewerkers van de scholen verwerkt. Voordat de facturen ter betaling worden aangeboden, worden ze geaccordeerd door de directeur van de betreffende school. Voordat de betaling definitief wordt gedaan, vindt een laatste controle plaats door de bestuurder.

De realisatie van de kosten is te benaderen via het online managementinformatiesysteem OHMix van het administratiekantoor OOG/OHM. Hierin zijn de financiële gegevens te raadplegen op het gebied van baten en lasten alsmede de balanspositie. Via het online informatiesysteem is voor directie en de scholen ook personele informatie beschikbaar in zowel omvang (fte's) als in geld (loonkosten). Ook is zicht op verzuimcijfers en andere relevante informatie omtrent personeel.

Vier keer per jaar worden periodieke control rapportages inclusief een liquiditeitsprognose voor de RvT, bestuurder en schooldirecteuren opgesteld en geactualiseerd, waarin de bedrijfsvoering en financiën worden verantwoord. Deze control rapportages worden met de verschillende geledingen van de stichting gedeeld en besproken. De bestuurder en de directeuren hebben hierdoor goed zicht op de situatie van de stichting en kunnen eventuele bijzonderheden tijdig signaleren.

Om financiële risico's van begrotingsoverschrijdingen zoveel mogelijk uit te sluiten wordt een strakke planning & control cyclus gehanteerd. Dit houdt in dat er online rapportages beschikbaar zijn over uitgaven, inclusief een analyse van mogelijke onder- en of overschrijdingen in de verschillende budgetten. Alle uitgaven die buiten begroting worden gedaan behoeven vooraf toestemming van het de bestuurder. Tenslotte zijn er duidelijke regels binnen de stichting over de declaraties van personeel en eventueel ouders.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In maart 2022 zijn met hulp van een door de PO-raad ontwikkeld instrument de risico's van de stichting op de beleidsterreinen van bestuur en organisatie, onderwijs en identiteit, financiën, personeel en huisvesting geïnventariseerd en geactualiseerd. Op basis van het aantal van 52 risico's zijn de bijbehorende beheersmaatregelen in beeld gebracht en ten opzichte van elkaar gerangschikt door de hoogte van de kans * impact en financiële weerstandsvermogen te berekenen. Uit deze ranking komt een top 7 aan risico's die de bestuurlijke agenda van de stichting de komende jaren zal domineren.

1. Het ziekteverzuim ligt structureel boven het landelijk gemiddelde (personeel).
2. De stafondersteuning draagt onvoldoende bij aan de kwaliteit van bestuur en management (bestuur en organisatie).
3. Er is een gebrek aan expertise en informatie t.a.v. onderwijshuisvesting (huisvesting).
4. Het fusieproces met een beoogd samenwerkingspartner kan stagneren (bestuur en organisatie).
5. Onvoldoende investeren in investeringen en onderhoud (huisvesting).
6. Onvoldoende bekwaam beschikbaar onderwijspersoneel (personeel).
7. Ontbreken van een toereikend systeem voor kwaliteitszorg (onderwijs en identiteit).

Ad. 1. Het ziekteverzuim ligt structureel boven het landelijk gemiddelde (personeel)

Het ziekteverzuim van de stichting ligt al een aantal jaren boven het landelijk gemiddelde. Om dit verzuim naar beneden te brengen voert de stichting actief verzuimbeleid, maar dat heeft door de corona epidemie een terugslag gehad. Het oplopende tekort aan gekwalificeerde leerkrachten draagt bij aan de urgentie van dit belangrijke risicofactor.

Ad. 2. De stafondersteuning draagt onvoldoende bij aan de kwaliteit van bestuur en management (bestuur en organisatie)

Het bestuur heeft weinig tot geen 'eigen' staf, waardoor de (beleids)ondersteuning van het bestuur en schoollocaties onvoldoende op niveau komt en blijft. De aanstelling van de bestuurder per 1 januari 2023 voor 0.6FTE zal niet leiden tot een kwalitatief hoogwaardig bestuur. Ook in 2023 zal een aantal bestuurstaken worden ingevuld door een of meerdere schooldirecteuren. Weliswaar is dit een issue wat bij kleinere schoolbesturen speelt, maar de omvang van het schoolbestuur blijft dit een risico. De afhankelijkheid van expertise bij externe partners is en blijft groot.

Ad. 3. Er is een gebrek aan expertise en informatie t.a.v. onderwijshuisvesting (huisvesting)

De gebouwensituatie van de schoollocaties is en blijft een belangrijk risico. Enerzijds door de huidige kwaliteit van de huisvesting en anderzijds door de gemeentelijke situaties en het ontbreken van urgentie. Om dit continue te monitoren en op te volgen is kwalitatief hoogwaardige kennis en expertise nodig. De stichting werkt samen met de het expertisebureau Goudkuil dat de stichting van dienst is met allerlei huisvestingvraagstukken.

Ad. 4. Het fusieproces met een beoogd samenwerkingspartner kan stagneren (bestuur en organisatie)

Het bestuur en Raad van Toezicht van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek wenst zich te oriënteren op verregaande samenwerking met onderwijsorganisaties om de continuïteit van het bestuur te waarborgen en het bestuursbureau te professionaliseren. Het streven is om door schaalvergroting kostenbesparingen te realiseren die mogelijkheden bieden om meer te investeren in onderwijskwaliteit. In 2022 heeft het bestuur veel aandacht besteed aan de samenwerking met het bestuur van de Vrije Scholen Zuidwest Nederland, hetgeen niet geleid heeft tot de gewenste samenwerking. Voor de komende jaren zal het bestuur zich verder oriënteren op samenwerking met onderwijsorganisaties. Voor het behalen van het beoogd resultaat zal worden gewerkt met een intentieovereenkomst en interne mandaten. Tevens worden informatiebijeenkomsten belegd voor interne en externe stakeholders. Ook de aanstelling van een externe adviseur voor een optimale begeleiding wordt onderzocht.

Ad. 5. Onvoldoende investeren in huisvesting en ICT

Mede gezien de huidige gebouwen situatie zijn grote investeringen en onderhoudskosten zoveel mogelijk uitgesteld. Ook het ontbreken van een ICT-beleidsplan in relatie tot het onderwijs ontbreekt. Het bestuur zorgt voor een actueel meerjarenonderhoudsplan (MJOP), opgesteld door het expertisebureau Goudkuil en maakt keuzes op basis van het actuele MJOP en het Integrale Huisvestingplannen van de gemeentes.

Ad. 6. Onvoldoende bekwaam beschikbaar onderwijspersoneel (personeel)

Het bestuur formuleert beleid over de omvang en kwaliteit van de personele formatie in het personeelsformatieplan. Het formuleert en realiseert de randvoorwaarden om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven op basis van grondig onderzoek.

Ad. 7. Ontbreken van een toereikend systeem voor kwaliteitszorg (onderwijs en identiteit)

Het bestuur heeft onderwijskundig beleid met minimum-kwaliteitseisen vastgesteld. Deze voldoen aan de overheidsvoorschriften en zijn aan alle schoolleiders bekend. De schooldirecteuren hebben de kwaliteitsafspraken vertaald naar de dagelijkse werkzaamheden in de school. De schoolleiding beoordeelt periodiek het effect van deze afspraken en rapporteert aan het bestuur. De uitkomsten van deze evaluatie bespreekt de schooldirecteur met het bestuur.

Op basis van de 52 geïdentificeerde risico's is een benodigd weerstandvermogen van € 430.000 berekend (= 10% van de lumpsum). Dit bedrag is voldoende om onverwachte risico's te kunnen opvangen. Een streefbedrag dat naar verwachting in het jaar 2024 bereikt zal zijn.

Beleidsdomein	Aantal risico's	Risicobedrag	
Bestuur en organisatie	10	€	87.901
Onderwijs en Identiteit	8	€	42.920
Financiën	12	€	55.978
Personeel	11	€	135.632
Huisvesting, facilitaire dienstverlening & ICT	11	€	107.602

